

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 26. januar 2023 har udvalget efter ønske fra Katrine Robsøe (RV) stillet mig følgende spørgsmål:

Alm. del spørgsmål 53

Vil ministeren oplyse det gennemsnitlige samfundsøkonomiske afkast forbundet med de forskellige uddannelsesniveauer/-baggrunde (ufaglært, eud, erhvervsakademi, professionsbachelor, bachelordiplom og kandidatgrad) over et livsforløb?

Svar

Det samfundsøkonomiske afkast opgøres i indeværende besvarelse – og på linje med fremgangsmåden i analysen *Universitetsuddannelser til fremtiden* fra marts 2018 – som den forventede erhvervsindkomst over et arbejdsliv blandt uddannede fratrukket de forventede omkostninger forbundet med uddannelsen.

For alle uddannelsesgrupperne er der et betydeligt samfundsøkonomisk afkast af uddannelse i forhold til ingen uddannelse. Det betyder, at uddannelsesomkostningerne for alle grupperne modsvares af en højere indkomst som følge af øget erhvervsdeltagelse og/eller løn senere i livet.

På baggrund af beregningerne af samfundsøkonomisk afkast og en beregnings-teknisk antagelse om, at en andel af forskellen i beskæftigelse og løn skyldes uddannelsen, *jf. nedenfor*, skønnes det, at en person med en kandidatuddannelse genererer et samfundsøkonomisk afkast, der er knap 5 mio. kr. højere, end hvis personen ingen uddannelse har ud over grundskolen, dvs. er ufaglært, *jf. figur 1*. Tilsvarende er det opgjort, at en person med en erhvervsakademiuddannelse genererer et samfundsøkonomisk afkast, der er omkring 2,8 mio. kr. højere, end hvis personen ingen uddannelse har ud over grundskolen.

20. marts 2023

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

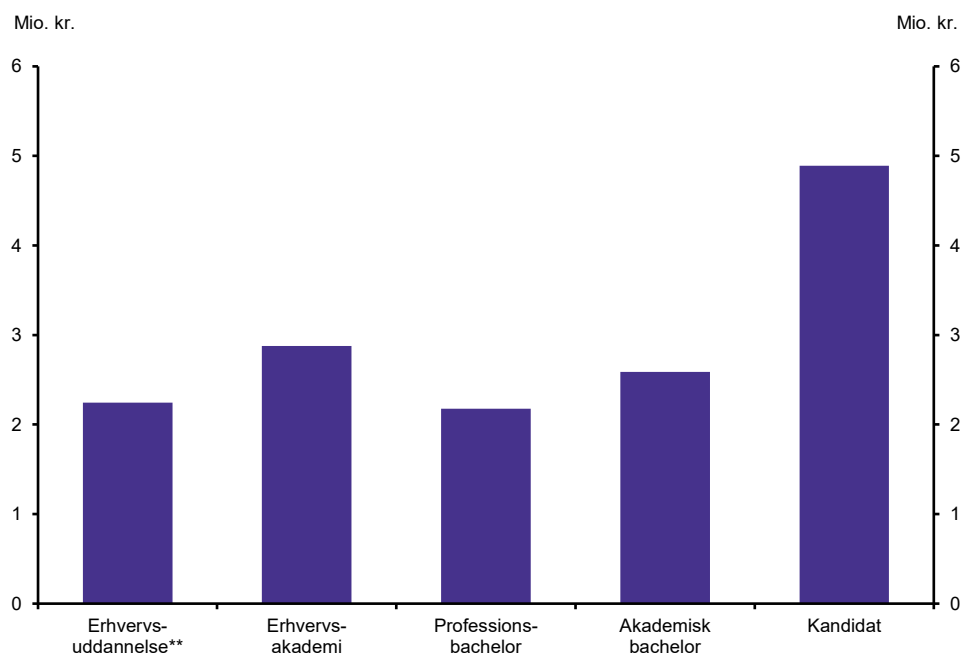
Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Figur 1

Samfundsøkonomisk afkast opgjort som en andel af merindkomsten fra erhvervsindkomst gennem arbejdslivet i forhold til en ufaglært fratrukket omkostninger forbundet med uddannelse*, 2023-niveau

Anm.: Figuren viser den gennemsnitlige merindkomst gennem arbejdslivet fratrukket omkostninger til uddannelse for udvalgte uddannelsesgrupper i forhold til en gennemsnitlig person uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, dvs. en ufaglært. Opgørelsen følger den anvendte metode i analysen *Universitetsuddannelser til fremtiden* fra marts 2018, hvor der er opdateret til registerdata for 2019. Det betyder, at opgørelsen ikke er påvirket af coronaårene. I 2019 var konjunkturerne lidt bedre end i et neutralt år i den forstand, at den faktiske beskæftigelse skønnes at have ligget moderat over den strukturelle beskæftigelse.

*: SU indgår ikke i beregningen af uddannelsesomkostninger.

**.: Af *Universitetsuddannelser til fremtiden* fra marts 2018 er der for EUD'erne antaget lavere EUD-taxameterudgifter end de reelt var. Taxameterudgifterne til EUD er opdateret i indeværende besvarelse, hvilket betyder, at det samfundsøkonomiske afkast ikke kan sammenlignes med *Universitetsuddannelser til fremtiden*, hvor afkastet er nogenlunde ens med det, der angivet i dette svar. Det fremstår således som om, at EUD'ernes samfundsøkonomiske afkast ikke har udviklet sig siden 2015, hvilket ikke er tilfældet, og udelukkende skyldes for lave EUD-udgifter i *Universitetsuddannelser til fremtiden*.

Kilde: *Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik, Økonomiministeriets familietypermodel og Universitetsuddannelser til fremtiden fra marts 2018.*

Dele af forskellen i det samfundsøkonomiske afkast mellem uddannelsesniveauerne afspejler, at der er forskel i hvilke brancher og jobs, som dimittenderne finder beskæftigelse i, samt i hvor høj grad dimittenderne arbejder deltid. F.eks. arbejder en større andel af de professionsbacheloruddannede i den offentlige sektor, mens flere med en erhvervsakademiuddannelse arbejder i det private.

Det skal bemærkes, at en del af den højere erhvervsindkomst gennem arbejdslivet for uddannede sammenlignet med ufaglærte afspejler forhold, som ikke nødvendigvis kan tilskrives den længere uddannelse, f.eks. medfødte evner og flid. Derfor er det beregningsteknisk antaget, at kun en andel af gevinsten i erhvervsindkomst

og beskæftigelse tilskrives uddannelsen. Specifikt er det lagt til grund, at gennemslaget af uddannelse på produktiviteten udgør to tredjedele, mens gennemslaget på erhvervsdeltagelsen udgør en fjerdedel ved løft i uddannelsesniveaet fra ufaglært til en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse¹. For yderligere uddybning af beregningsantagelserne bag opgørelsen af det samfundsøkonomiske afkast henvises til analysen *Universitetsuddannelser til fremtiden* fra marts 2018.

Det skal endvidere bemærkes, at der er betydelige variationer i det samfundsøkonomiske afkast inden for hver uddannelsesgrupper. F.eks. trækker dimittenderne fra de sundhedsvidenskabelige og samfundsvidenskabelige kandidatuddannelser gennemsnittet op for kandidaterne samlet set, mens særligt kandidater fra det humanistiske område trækker gennemsnittet ned.² Tilsvarende er der variationer inden for de øvrige uddannelsesniveauer.

Med venlig hilsen

Christina Egelund

---

¹ Finansredegørelse 2014

² Universitetsuddannelser til fremtiden 2018